

PREZES

REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-6100/10/4/14

Katowice, 22 lipca 2014 r.

Pan
Andrzej Kowalczyk
Wójt Gminy
Gaszowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 31 marca 2014 r. do 9 maja 2014 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej Gminy Gaszowice za okres od 1 stycznia 2010 r. do 9 maja 2014 r.

Ustalenia kontroli zawarte zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 23 maja 2014 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1113 z późn. zm.).

W zakresie subwencji i dotacji:

- *Nieprawidłowo zaangażowano w 2012 r. środki otrzymane na poczet dochodów roku następnego (subwencji na 2013 r.) na wydatki realizowane w roku poprzednim. Naruszono tym art. 211 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.) w związku z art. 3 ust. 1, art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3 oraz art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.). Ustalono, że stan środków pieniężnych na rachunku budżetu na dzień 31 grudnia 2012 r. w kwocie 103.045,54 zł, powiększony o należności w łącznej kwocie 4.194,45 zł, a następnie pomniejszony o zobowiązania wobec budżetu w kwocie 114.373,56 zł oraz otrzymaną subwencję w grudniu 2012 r. na styczeń 2013 r. w kwocie 493.822,00 zł, stanowi wartość ujemną w kwocie (-) 500.955.57 zł.*

Ponadto ustalono, że operacje gospodarcze dotyczące zaangażowania środków finansowych z subwencji oświatowej nie zostały zobrazowane w księgach rachunkowych na koncie 909 „Rozliczenia międzyokresowe”.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. na rachunku bankowym Gminy Gaszowice pozostała jedynie kwota 103.045,54 zł, pomimo iż w grudniu 2012 r. wpłynęła subwencja oświatowa dotycząca 2013 r. w wysokości 493.822,00 zł.

Wobec powyższego, pomimo iż kwota subwencji oświatowej, która stanowiła dochód 2013 r. została w części wydatkowana w 2012 r., nie dokonano w księgach rachunkowych stosownych księgowania, które odzwierciedliłyby rzeczywiste operacje gospodarcze i faktyczny stan zobowiązań budżetu.

Zgodnie z opisem konta 909 ujętym w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r. poz. 289) ww. konto służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260), a na stronie Ma ujmuje się przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np.: subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego). Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 909 powinna umożliwiać ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów. Konto 909 może wykazywać saldo Wn i Ma.

Zgodnie z opisem konta 909 w zakładowym planie kont wprowadzonym zarządzeniem Wójta Gminy Gaszowice Nr 179/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości, ww. konto służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej konta 909 należały do pracowników Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował kierownik tego referatu. Osobą odpowiedzialną za prowadzenie rachunkowości jednostki była p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice. Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Gaszowice był p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 1

Zaprzestać finansowania budżetu danego roku dochodami roku następnego, stosownie do art. 211 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt 4, art. 7 ust. 3 oraz art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późn. zm.).

W zakresie wydatków z tytułu dotacji dla sektora finansów publicznych:

- *W 2013 r. nieterminowo regulowano zobowiązania z tytułu dotacji udzielonej dla Miasta Rybnik z budżetu Gminy Gaszowice w dziale 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”; rozdziale 90001 „Gospodarka ściekowa i ochrona wód,” § 2310 „Dotacje celowe przekazane gminie na zadania bieżące realizowane na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego”. Naruszono tym art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem, wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań Ponadto naruszono tym § 4 pkt 3 porozumienia komunalnego zawartego dnia 5 września 2002 r., ze zmianami, na realizację zadania dotyczącego budowy kanalizacji sanitarnej w gminach Rybnik, Gaszowice, Jejkowice. Zgodnie z tym*

porozumieniem Gminy zobowiązały się do terminowego i regularnego przekazywania środków do budżetu Miasta Rybnika na spłatę rat kapitałowych pożyczki, zaciągniętej przez Miasto Rybnik w imieniu Gmin Gaszowice i Jejkowice w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach, w części dotyczących tych Gmin, najpóźniej na 14 dni przed dokonaniem spłaty raty przez Miasto Rybnik na rzecz WFOŚ i GW.

W 2013 r. przekazywano środki na uregulowanie pożyczek niezgodnie z zapisem § 4 pkt 3 ww. porozumienia komunalnego oraz harmonogramem spłat wynikających z następujących umów pożyczek:

1) Nr 63/2004/66/OW/po/P z dnia 18 czerwca 2004 r.

- rata płatna do dnia 31 stycznia 2013 r. przekazano środki w dniu 11 marca 2013 r. w kwocie 27.733,18 zł (WB nr 27 z dnia 11 marca 2013 r.),

2) Nr 299/2004/66/OW/po/ip/P z dnia 16 grudnia 2004 r.

- rata płatna do dnia 15 stycznia 2013 r., w kwocie 14.623,93 zł, przekazano środki w dniu 15 stycznia 2013 r. w niższej kwocie 14,279,56 zł, (WB nr 11 z dnia 15 stycznia 2013 r.), różnicę 344,37 zł uregulowano w dniu 11 marca 2013 r. wraz z odsetkami,

- rata płatna do dnia 15 lipca 2013 r., przekazano środki w dniu 20 września 2013 r. w kwocie 14,623,62 zł (WB nr 172 z dnia 20 września 2013 r.),

3) Nr 288/2006/66/OW/ot/ip/P z dnia 21 grudnia 2006 r.

- rata pożyczki płatna do dnia 15 lutego 2013 r., przekazano środki w dniu 7 lutego 2013 r. w kwocie 281.250,00 zł (WB nr 5 z dnia 7 lutego 2013 r.),

- rata płatna do dnia 15 czerwca 2013 r., przekazano środki w dniu 9 września 2013 r. w kwocie 281.250,00 zł (WB nr 162 z dnia 9 września 2013 r.),

- rata płatna do dnia 15 sierpnia 2013 r., przekazano środki w dniu 19 września 2013 r. w kwocie 281.250,00 zł (WB nr 171 z dnia 19 września 2013 r.),

- rata płatna do dnia 15 listopada 2013 r., przekazano środki w dniu 12 listopada 2013 r. w kwocie 281.250,00 zł (WB nr 211 z dnia 12 listopada 2013 r.).

W maju 2013 r. Gmina Gaszowice wystąpiła do Prezydenta Miasta Rybnik z prośbą o rozłożenie na raty płatności ww. zobowiązań z tytułu umów pożyczek, których termin upłynął na 15 czerwca 2013 r. oraz 15 sierpnia 2013 r. w związku z trudną sytuacją Gminy. W czerwcu 2013 r. uzyskano na piśmie negatywną odpowiedź.

Nie zaliczono do zobowiązań wymagalnych, wg stanu na dzień 30 czerwca 2013 r. zobowiązań z powyższego tytułu w wysokości 281.250,00 zł. Powyższych zobowiązań nie wykazano także jako wymagalnych w sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji oraz Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do 30 czerwca 2013 r.

Terminy płatności zobowiązań zostały przekroczone: wg porozumienia z dnia 5 września 2002 r. od 7 do 101 dni, a wg harmonogramów spłat umów pożyczek od 36 do 87 dni.

W związku z nieterminowym regulowaniem ww. zobowiązań Gmina Gaszowice zapłaciła Miastu Rybnik w 2013 r. odsetki za zwłokę, naliczone wg terminów wynikających z harmonogramu spłat umów pożyczek, w łącznej wysokości 13.071,99 zł.

Ponadto, w polityce rachunkowości wprowadzonej zarządzeniem Nr 179/10 Wójta Gminy Gaszowice z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości nie określono sposobu prowadzenia kont ksiąg pomocniczych w zakresie wymagalności zobowiązań.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.) określając zasady rachunkowości należy zapewnić wyodrębnienie w rachunkowości wszystkich zdarzeń istotnych do oceny sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego jednostki, przy zachowaniu zasady ostrożności.

Stosownie do § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r., poz. 289) zakładowy plan kont powinien zapewniać możliwość sporządzenia sprawozdań finansowych, sprawozdań budżetowych lub innych sprawozdań określonych w odrębnych przepisach.

Opracowanie projektów przepisów wewnętrznych dotyczących rachunkowości, organizowanie i nadzorowanie gospodarki finansowej Gminy poprzez zapewnienie realizacji planu dochodów oraz kontrolowanie pod względem finansowym umów w sprawach majątkowych Gminy należało do zadań p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wprowadzenie aktualizacji dokumentacji z zakresu rachunkowości w formie pisemnej, stosownie do art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, należało do p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice, który również ponosił odpowiedzialność za gospodarkę finansową Gminy Gaszowice.

Zadania w zakresie obsługi finansowo – księgowej Urzędu, obsługi zobowiązań finansowych Gminy, w tym publicznoprawnych, w zakresie ich prawidłowego ustalenia, zaspokojenia oraz rozliczenia, zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Gminy w Gaszowicach należały do pracowników Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Porozumienie komunalne zawarte w dniu 5 września 2002 r. podpisał p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice przy kontrasygnacie p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 2

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Urzędu Gminy Gaszowice, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy.

Wniosek nr 3

Uzupełnić przepisy wewnętrzne regulujące politykę rachunkowości Gminy Gaszowice o opis sposobu prowadzenia kont ksiąg pomocniczych w zakresie zobowiązań wymagalnych oraz zapewnić prowadzenie prawidłowej ewidencji w tym zakresie, mając na uwadze § 15 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r.,

poz. 289), art. 8 ust. 1 oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.).

W zakresie księgowości i sprawozdawczości

- *W okresie od 2011 r. do 6 maja 2014 r. nieprawidłowo opracowano dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości wprowadzoną zarządzeniem Wójta Gminy Gaszowice Nr 179/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości wraz ze zmianami (przyjętymi zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice: Nr W.0050.53.2012 z dnia 13 kwietnia 2012 r., Nr W.0050.169.2012 z dnia 30 października 2012 r., Nr W.0050.8.2013 z dnia 16 stycznia 2013 r.) poprzez:*
 - *brak ujęcia w wykazie kont księgi głównej organu konta 140 „Środki pieniężne w drodze” oraz nieokreślenia zasad funkcjonowania ww. konta. W polityce rachunkowości mylnie zamiast konta 140, ujęto konto 141 o nazwie: „Inne środki pieniężne”, które służyło do ewidencji innych środków pieniężnych. Natomiast w ewidencji księgowej organu (budżetu) zaprowadzono konto 140;*
 - *brak ujęcia w wykazie zakładowego planu kont jednostki budżetowej konta 013 „Pozostałe środki trwale”, natomiast w ewidencji księgowej Urzędu (jednostki) prowadzono konto 013, na którym ujmowano środki trwale i zmiany ich wartości;*
 - *brak ujęcia zapisów, dotyczących określenia wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji,*
 - *wskazanie nieprawidłowej nazwy programu komputerowego do prowadzenia ksiąg rachunkowych,*
 - *brak zawarcia w wykazie prowadzonych dzienników częściowych, prowadzonego dziennika dotyczącego Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.*
- Powyższe było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a, b i c oraz 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) w związku z opisami ww. kont zawartymi w załącznikach nr 2 oraz nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r. poz. 289).*
- Zgodnie z przytoczonym przepisem ustawy, jednostka powinna posiadać dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, a w szczególności dotyczące m.in.: sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej: zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej, opis systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera - opis systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczególności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji. Kierownik jednostki ustala w formie pisemnej i aktualizuje ww. dokumentację.*

Opracowanie projektów przepisów wewnętrznych dotyczących rachunkowości należało do zadań p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wprowadzenie aktualizacji ww. dokumentacji z zakresu rachunkowości w formie pisemnej należało do p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice.

W trakcie kontroli zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice: Nr W.0050.46.2014 z dnia 2 kwietnia 2014 r., Nr W.0050.56.2014 z dnia 24 kwietnia 2014 r., Nr W.0050.62.2014 z dnia 6 maja 2014 r. dokonano zmian polityki rachunkowości, poprzez wprowadzenie: kont 140, 013, nazwy stosowanego programu komputerowego oraz uzupełniono wykaz dzienników częściowych prowadzonych dla określonych grup rodzajowych o rejestr zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

- *Nieprawidłowo dokonano zamknięcia ksiąg rachunkowych w 2012 r. poprzez wykazanie dwóch sald na koncie 961 „Wynik wykonania budżetu”. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. konto wykazywało saldo Wn w kwocie 681.780,02 zł oraz saldo Ma w kwocie 224.532,08 zł.*

Ponadto, w latach 2012 - 2013 nieprawidłowo prowadzono ewidencję na koncie 140 „Środki pieniężne w drodze” poprzez ujmowanie na tym koncie operacji gospodarczych dotyczących rozrachunków z tytułu dotacji. W wyniku zamknięcia ksiąg rachunkowych w 2012 r. i 2013 r. konto 140 wykazywało dwa salda tj. wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. konto wykazywało saldo Wn w kwocie 4.194,45 zł oraz saldo Ma w kwocie 94.619,87 zł, a wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. ww. konto wykazywało saldo Wn w kwocie 2.314,54 zł oraz saldo Ma w kwocie 63.323,13 zł.

Powyższe było niezgodne z zasadami funkcjonowania ww. kont określonymi w postanowieniach załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r. poz. 289).

Zgodnie z postanowieniem zarządzenia Wójta Gminy Gaszowice Nr 179/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad polityki rachunkowości ze zmianami konto 961 wykazuje na koniec roku saldo Wn lub Ma. Saldo Wn oznacza stan deficytu budżetu, a saldo Ma stan nadwyżki.

Zgodnie z postanowieniami ww. rozporządzenia konto 140 „Środki pieniężne w drodze”, służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze, w tym: środków otrzymanych z innych budżetów w przypadku, gdy środki zostały przekazane w poprzednim okresie sprawozdawczym i są objęte wyciągiem bankowym z datą następnego okresu sprawozdawczego; kwot wpłacanych przez inkasentów za pośrednictwem poczty lub bezpośrednio do banku z tytułu dochodów budżetowych w przypadku potwierdzenia wpłaty przez bank w następnym okresie sprawozdawczym; przelewów dochodów budżetowych zrealizowanych przez bank płatnika w okresie sprawozdawczym i objętych wyciągami bankowymi z rachunku bieżącego budżetu w następnym okresie sprawozdawczym. Stosownie do przyjętej techniki księgowania środki pieniężne w drodze mogą być ewidencjonowane na bieżąco lub tylko na przelomie okresów sprawozdawczych. Na stronie Wn konta 140 ujmuje się zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze, a na stronie Ma zmniejszenia stanu środków pieniężnych w drodze. Konto 140 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze. W polityce rachunkowości mylnie ujęto konto 140 w organie jako konto 141 „Inne środki pieniężne”.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracowników Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowali kierownik ww. referatu oraz p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 4

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej kont 140 oraz 961, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *W bilansie z wykonania budżetu Gminy Gaszowice oraz w bilansie Urzędu Gminy Gaszowice sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień 31 grudnia 2013 r. wykazano stany aktywów i pasywów na dzień kończący bieżący rok obrotowy w innych kwotach, niż wynikały z ewidencji księgowej. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn.zm., obecnie Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, ujmuje się w księgach rachunkowych i wykazuje w sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich treścią ekonomiczną. Ponadto w myśl art. 7 ust. 3 ww. ustawy, wartość poszczególnych składników aktywów i pasywów, przychodów i związanych z nimi kosztów, jak też zysków i strat nadzwyczajnych ustala się oddzielnie. Nie można kompensować ze sobą wartości różnych co do rodzaju aktywów i pasywów, przychodów i kosztów związanych z nimi oraz zysków i strat nadzwyczajnych.*

Sprawozdania finansowe: bilans z wykonania budżetu i bilans jednostki należy sporządzać zgodnie z § 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm., obecnie Dz. U. z 2013 r. poz. 289).

Powyższe stwierdzono w następujących niżej wymienionych pozycjach bilansów:

- *bilans z wykonania budżetu Gminy Gaszowice, sporządzony za 2012 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. :*
 - *w poz. I.1.2 Pozostałe środki pieniężne wykazano kwotę 0,00 zł, natomiast konto 140 „Środki pieniężne w drodze”, na dzień 31 grudnia 2012 r. posiadało saldo Wn w kwocie 4.194,45 zł;*
 - *w poz. I.1 Zobowiązania finansowe wykazano kwotę 4.726.490,66 zł, natomiast na dzień 31.12.2012 r.: konto 134 „Kredyty bankowe” oraz konto 260 „Zobowiązania finansowe”, posiadały saldo Ma w łącznej kwocie 5.501.007,55 zł;*
 - *w poz. I.2 Zobowiązania wobec budżetów wykazano kwotę 0,00 zł, natomiast konto 224 „Rozrachunki budżetu”, oraz konto 140 „Środki pieniężne w drodze”, na dzień 31 grudnia 2012 r. posiadały saldo Ma w łącznej kwocie 114.373,56 zł;*

- w poz. I.3 Pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 110.179,11 zł, natomiast na dzień 31.12.2012 r. konto 240 „Pozostałe rozrachunki”, konto 222 „Rozliczenia dochodów budżetowych”, 223 „Rozliczenia wydatków budżetowych”, wykazywały saldo Ma w kwocie 0,00 zł;
 - w poz. II.1.2 Deficyt budżetu wykazano kwotę 457.247,94 zł, natomiast konto 961 „Wynik wykonania budżetu”, na dzień 31.12.2012 r. posiadało saldo Wn w kwocie 681.780,02 zł;
 - w poz. III. Inne pasywa wykazano kwotę 1.268.338,89 zł, natomiast konto 909 „Rozliczenia międzyokresowe”, na dzień 31.12.2012 r. posiadało saldo Ma w kwocie 493.822,00 zł.
- bilans z wykonania budżetu Gminy Gaszowice sporządzony za 2013 r. wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r.
- w poz. I.1.2 Pozostałe środki pieniężne wykazano kwotę 0,00 zł, natomiast konto 140 „Środki pieniężne w drodze”, na dzień 31 grudnia 2013 r. posiadało saldo Wn w kwocie 2.314,54 zł.
 - w poz. II.3 Pozostałe należności i rozliczenia wykazano kwotę 2.318,51 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2013 r.: konto 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, konto 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”, konto 240 „Pozostałe rozrachunki”, wykazywały saldo Wn w łącznej kwocie 3,97 zł.
 - w poz. I.1 Zobowiązania finansowe wykazano kwotę 4.310.308,86 zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2013 r. konto 134 „Kredyty bankowe”; konto 260 „Zobowiązania finansowe”, posiadały saldo Ma w łącznej kwocie 4.860.234,16 zł;
 - w poz. I.2 Zobowiązania wobec budżetów wykazano kwotę 0,00 zł, natomiast konto 224 „Rozrachunki budżetu”, na dzień 31.12.2013 r. posiadało saldo Ma w kwocie 4.749,46 zł;
 - w poz. I.3 Pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 68.072,59 zł, natomiast konto 240 „Pozostałe rozrachunki”, na dzień 31.12.2013 r. posiadało saldo Ma w kwocie 0,00 zł;
 - w poz. III. Inne pasywa wykazano kwotę 1.072.959,30 zł, natomiast konto 909 „Rozliczenia międzyokresowe”, na dzień 31 grudnia 2012 r. posiadało saldo Ma w kwocie 523.034,00 zł.
- bilans Urzędu Gminy Gaszowice sporządzony za 2012 r. według stanu na 31 grudnia 2012 r. :
- w poz. B.II.2 Należności od budżetów wykazano kwotę 189.227,68 zł oraz w poz. C.II.2 Zobowiązania wobec budżetów wykazano kwotę 23.855,87 zł, natomiast konto 225 „Rozrachunki z budżetami”, na dzień 31.12.2012 r. posiadało saldo Wn w kwocie 3,97 zł oraz saldo Ma w kwocie 22.681,84 zł;
 - w poz. B.II.4 Pozostałe należności wykazano kwotę 758.843,63 zł oraz w poz. C.II.5 Pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 38.272,05 zł, natomiast konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, na dzień 31.12.2012 r. wykazano saldo Wn w kwocie 758.843,63 zł oraz saldo Ma w kwocie 2.109,57 zł, konto 240 „Pozostałe rozrachunki” na dzień 31.12.2012 r. wykazano saldo Wn w kwocie 13.928,88 zł oraz saldo Ma w kwocie 50.091,36 zł; konto 224 „Rozliczenia dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” na dzień 31.12.2012 r. wykazano saldo Wn w kwocie 189.433,59 zł i saldo Ma w kwocie 205,91 zł;
 - w poz. B.III.2 Środki pieniężne na rachunkach bankowych wykazano kwotę 51.269,36 zł, natomiast konto 135 „Rachunek Środków funduszy specjalnego

przeznaczenia wykazało saldo Wn w kwocie 1.120,71 zł.; konto 139 „Inne rachunki bankowe” wykazało saldo Wn w kwocie 50.091,36 zł.

➤ bilans Urzędu Gminy Gaszowice sporządzony za 2013 r. według stanu na 31 grudnia 2013 r.:

- w poz. B.II.2 Należności od budżetów wykazano kwotę 205.573,25 zł oraz w poz. C.II.2 Zobowiązania wobec budżetów wykazano kwotę 26.745,50 zł, natomiast konto 225 „Rozrachunki z budżetami”, na dzień 31.12.2013 r. posiadało saldo Wn w kwocie 37,95 zł oraz saldo Ma w kwocie 25.760,45 zł, konto 225 „Rozrachunki z budżetami”(FŚS) posiadało saldo Ma w kwocie 1.023,00 zł;

- w poz. B.II.4 Pozostałe należności wykazano kwotę 843.727,08 zł oraz w poz. C.II.5 Pozostałe zobowiązania wykazano kwotę 28.481,43 zł, natomiast konto 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, na dzień 31.12.2013 r. wykazano saldo Wn w kwocie 843.727,08 zł oraz saldo Ma w kwocie 8.104,71 zł, konto 240 „Pozostałe rozrachunki” na dzień 31.12.2013 r. wykazano saldo Wn w kwocie 13.000,00 zł oraz saldo Ma w kwocie 33.376,72 zł; konto 224 „Rozliczenia dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich” na dzień 31.12.2013 r. wykazano saldo Wn w kwocie 205.895,25 zł i saldo Ma w kwocie 322,00 zł.

Przyczyną nieprawidłowego wykazania kwot w ww. bilansach było zaklasyfikowanie danych wynikających z ksiąg rachunkowych do niewłaściwych pozycji bilansu, a w przypadku bilansu z wykonania budżetu za 2012 r. także wykazanie danych tzw. per saldem.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Gaszowice na dzień 31 grudnia 2013 r. podpisały p. Sabina Mańczyk – Zastępca Wójta Gminy Gaszowice oraz p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Bilans z wykonania budżetu Gminy Gaszowice na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz bilanse Urzędu Gminy Gaszowice sporządzone: na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień 31 grudnia 2013 r. podpisali p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice oraz p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 5

Sporządzając bilans z wykonania budżetu Gminy Gaszowice oraz jednostki budżetowej Urzędu Gminy Gaszowice przestrzegać jego treści, mając na uwadze art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W bilansach z wykonania budżetu Gminy Gaszowice sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz na dzień 31 grudnia 2013 r. wykazano zobowiązania krótkoterminowe jako zobowiązania długoterminowe. Naruszono tym art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn.zm., Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.), § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra

Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 289). Zgodnie z definicją zawartą w powyższym przepisie ustawy o rachunkowości, przez zobowiązania krótkoterminowe rozumie się ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Powyższe stwierdzono w:

- bilansie z wykonania budżetu za 2012 r., w którym w poz. zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 1.130.796,37 zł,

- bilansie z wykonania budżetu za 2013 r., w którym w poz. zobowiązania długoterminowe wykazano zobowiązania krótkoterminowe w kwocie 635.078,34 zł.

Zobowiązania te dotyczyły zaciągniętych przez Gminę Gaszowice pożyczek i kredytów, których części (raty) były wymagalne w ciągu 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Zobowiązania te potraktowano jako długoterminowe, gdyż pierwotny termin ich spłaty był dłuższy niż rok (zgodnie z umową termin spłaty ostatniej raty).

Dane do bilansu w zakresie zobowiązań krótko i długoterminowych zostały przygotowane przez p. Ewę Grabowską – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Bilans z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2012 r. podpisali p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice oraz p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Bilans z wykonania budżetu na dzień 31 grudnia 2013 r. podpisały p. Sabina Mańczyk – Zastępca Wójta Gminy Gaszowice oraz p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 6

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie sporządzania bilansów z wykonania budżetu Gminy Gaszowice, stosownie do art. 3 ust. 1 pkt 22 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.) oraz § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r. poz. 289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W sprawozdaniach Rb-ST rocznych o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego za lata 2012 - 2013 wykazano dane w zakresie zgromadzonych na rachunkach bankowych środków pieniężnych niezgodnie z zasadami sporządzania tego sprawozdania określonymi w § 15 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz.103).*

Zgodnie z przytoczonym przepisem w sprawozdaniach rocznych wykazuje się stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na podstawie dowodów

bankowych, zgodnych z zapisami w księgowości banku. W powyższych sprawozdaniach Rb-ST wykazano środki w niższej kwocie, niż wynikały ze stanu środków na rachunkach budżetu.

W sprawozdaniach tych w pozycji I „Stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego” wykazano:

- na koniec 2012 r. w kwocie 100.657,28 zł, natomiast z ewidencji księgowej oraz potwierdzenia zgodności sald stanu środków na rachunku bankowym budżetu widniała kwota 103.045,54 zł, różnicę stanowiła kwota 2.388,26 zł.

Nie ujęto środków pieniężnych z tytułu dochodów realizowanych w zakresie programu operacyjnego kapitał ludzki w kwocie 2.387,82 zł oraz w zakresie programu ograniczenia niskiej emisji w kwocie 0,44 zł,

- na koniec 2013 r. w kwocie 784.356,39 zł, natomiast z ewidencji księgowej oraz potwierdzenia zgodności sald stanu środków na rachunku bankowym budżetu widniała kwota 839.106,15 zł. Różnicę 54.749,76 zł stanowiła kwota nieuwjętych dochodów realizowanych w zakresie programów e- administracja wspólnie z powiatem rybnickim w wysokości 12,57 zł oraz ograniczenia niskiej emisji w wysokości 54.737,19 zł.

Dane do sprawozdania Rb- ST przygotował Kierownik Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice. Sprawozdanie Rb-ST za 2012 podpisali: p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice oraz p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice. Sprawozdanie Rb-ST za 2013 r. podpisali: p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice oraz p. Sabina Mańczyk - Zastępca Wójta Gaszowice.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 22 ust. 1 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik Nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 119), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- Na wydrukach dziennika za lata 2012 - 2013 sporządzanych na podstawie art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), nie zawarto elementu zapisu księgowego wymaganego przepisami przytoczonej ustawy. Wszystkie objęte kontrolą zapisy księgowe lat 2012 i 2013 wprowadzone do dziennika były oznaczone datą księgowania, czyli datą operacji gospodarczej i datą dowodu księgowego w rozumieniu ustawy o rachunkowości, brak było natomiast daty zapisu księgowego, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 4 wymienionej ustawy o rachunkowości. Datą zapisu w rozumieniu przepisów ustawy jest datą faktycznego wprowadzenia zapisu do ewidencji księgowej. Przyczyną nieprawidłowości było niedostosowanie programu komputerowego do prowadzenia księgowości Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie prawidłowego sporządzania wydruków ksiąg rachunkowych.

Zadania w zakresie prowadzenia księgowości Urzędu Gminy Gaszowice należały do pracowników Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowali kierownik tego referatu oraz p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie prawidłowego sporządzania wydruków ksiąg rachunkowych lub przenoszenia ich treści na informatyczny nośnik danych, stosownie do art. 13 ust. 6, art. 23 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 późn. zm.).

W zakresie wynagrodzeń:

- *Zaniechano terminowego regulowania zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i na Fundusz Pracy. Zgodnie z art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885 z późn. zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Stosownie do art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.), art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) oraz art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm., Dz. U. z 2013 r. poz. 674), opłaty składek za dany miesiąc należy dokonywać nie później niż do 5 dnia następnego miesiąca.*

Zwłoka w regulowaniu ww. zobowiązań wynosiła od 1 do 4 dni i dotyczyła składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenia zdrowotne i na Fundusz Pracy za marzec 2011 r., za luty, czerwiec i listopad 2012 r., styczeń, marzec, kwiecień i czerwiec 2013 r.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, opóźnienia wynikały z braku środków na rachunku bankowym Gminy Gaszowice. Ponadto, jak wyjaśniono, odsetki zostały potrącone przez ZUS z nadpłaty środków znajdujących się na koncie płatnika.

Osobą odpowiedzialną za całość gospodarki finansowej Gminy Gaszowice był p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice.

Wniosek Nr 9

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i na Fundusz Pracy, tj. zgodnie z 47 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 z późn.), art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.) oraz art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.), mając na względzie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 poz. 885 z późn. zm.).

- W latach 2010 - 2012 nieprawidłowo naliczono i wypłacono wynagrodzenie siedmiu pracownikom Urzędu Gminy Gaszowice, tj. niezgodnie z treścią pism ustalających warunki płacowe (angaży). Powyższe polegało na nieuwzględnieniu zmiany angażu przy naliczeniu wynagrodzenia dla pracownika przebywającego na urlopie wychowawczym, a także zmiany wysokości dodatku specjalnego i dodatku stażowego przy zmianie wysokości wynagrodzenia dla pracowników.

Skutkiem nieprawidłowego naliczenia było:

- zaniżenie kwoty wynagrodzenia zasadniczego jednemu pracownikowi ogółem o 457,70zł (tj. o 250,70 zł za okres wrzesień- grudzień 2010 r. i o 207,00 zł za okres styczeń – marzec 2011 r.),
- zaniżenie kwoty dodatku specjalnego dla dwóch pracowników w łącznej kwocie 411,30 zł (tj. 1 pracownikowi w kwocie 172,25 zł za okres marzec – maj 2010 r. i w kwocie 110,70 za okres styczeń – marzec 2011 r. oraz 1 pracownikowi w kwocie 128,10 zł za okres styczeń – luty 2010 r.),
- zaniżenie kwoty dodatku stażowego w łącznej kwocie 233,03 zł, (tj. 7 pracowników w kwocie 217,34 zł za okres styczeń – luty 2010 r. i 2 pracownikom w kwocie 15,69 zł za okres styczeń - marzec 2011 r.

Zaniżono także kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego, łącznie o kwotę 412,70 zł (tj. wypłaconego 7 pracownikom za: rok 2010 – 173,66 zł, za rok 2011 – 239,04 zł).

Poprzez wypłatę kwot wynagrodzeń w wysokości niezgodnej z zawartymi umowami (angażami) naruszono przepis art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości (i terminach) wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zgodnie z treścią instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy Gaszowice, przyjętej zarządzeniem Nr W.0050.76.2011 z dnia 8 czerwca 2011 r., listy płac sporządza pracownik komórki płac (Referat Finansów) na podstawie dowodów źródłowych (umowy, pisma poleceń wypłat)otrzymanych w jednym egzemplarzu z kadr od osoby merytorycznie odpowiedzialnej, przedłożone do komórki płac (Referat Finansów) do 25-go dnia każdego miesiąca.

Jak wyjaśniono, w trakcie sporządzania list płac zmiany były nanoszone według otrzymanego zestawienia przez pracownika d/s kadr. Zestawienie zawierało wyrównanie płacy zasadniczej bez jakichkolwiek dodatków. Kwoty te nie zostały zweryfikowane przez pracownika sporządzającego listy płac.

Sporządzanie list płac należało do obowiązków pracownika Referatu Budżetu i Finansów.

Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budżetu i Finansów.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie poprawnego sporządzania i weryfikowania list płac, zgodnie z zawartymi umowami, mając na uwadze art. 68, art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Wniosek nr 11

Dokonać ponownego przeliczenia wynagrodzeń wypłaconych pracownikom za lata 2010 - 2012 zgodnie z zawartymi umowami o pracę oraz dokonać stosownych rozliczeń, mając na uwadze art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W latach 2011 - 2012 (do dnia 30 grudnia) zaniechano ujęcia w ewidencji księgowej budżetu (organu) na kontach 134 – „Kredyty bankowe”, 260 – „Zobowiązania finansowe” i 909 – „Rozliczenia międzyokresowe” odsetek od zaciągniętych przez Gminę Gaszowice kredytów i pożyczek. Było to niezgodne z zasadami funkcjonowania tych kont, określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128 poz. 861 z późn. zm.). Zgodnie z przytoczonymi przepisami, konto 909 służy do ewidencji rozliczeń międzyokresowych. Na stronie Wn konta 909 ujmuje się w szczególności koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów (np. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek w korespondencji z kontami 134 lub 260), a na stronie Ma - przychody finansowe stanowiące dochody przyszłych okresów (np.: subwencje i dotacje przekazane w grudniu dotyczące następnego roku budżetowego). Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 909 powinna umożliwiać ustalenie stanu rozliczeń międzyokresowych według ich tytułów. Przypisu odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek dokonano dnia 31 grudnia 2012 r. Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej należały do pracownika Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.*

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie prawidłowego ujmowania w ewidencji księgowej na kontach budżetu 134, 260 oraz 909 odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, stosownie do zasad funkcjonowania ww. kont określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2013 r., poz.289), mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- *W 2009 r. zawarto umowę o kredyt w rachunku bieżącym na pokrycie deficytu budżetowego występującego w ciągu roku budżetowego 2010, pomimo braku upoważnienia do dysponowania w uchwale budżetowej na dzień zawarcia umowy - limitem zobowiązań oraz upoważnieniem Rady Gminy Gaszowice do zaciągnięcia zobowiązań na ten cel. Naruszono tym art. 211 ust.1, art.212 ust.1 pkt 6, art. 212 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. d ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).*

Zgodnie z przytoczonym przepisem ustawy o samorządzie gminnym ustalanie maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez wójta w roku budżetowym jest wyłączną właściwością rady gminy. Zgodnie natomiast z art. 212 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych uchwała budżetowa określa limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90 tej ustawy.

Powyższe dotyczyło aneksu nr 3 do umowy z dnia 26 lutego 2007 r. o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym, zawartego dnia 30 grudnia 2009 r. Kredytu udzielono w kwocie 300.000,00 zł na okres od 1 stycznia 2010 r. do 31 stycznia 2010 r.

Rada Gminy Gaszowice ustaliła limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego w kwocie 300.000,00 zł dopiero w uchwale Nr XLV/216/10 z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Gaszowice na rok 2010.

Umowę o kredyt obrotowy w rachunku bieżącym oraz aneks nr 3 z dnia 30 grudnia 2009 r. do umowy podpisał p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice, przy kontrasygnacie p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 13

Zapewnić zaciąganie zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek w granicach limitów zobowiązań i upoważnień określonych w uchwale budżetowej, stosownie do art. 212 ust. 1 pkt 6 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. d) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późn. zm.), w związku z art. 89 ust. 1 oraz art. 91 ww. ustawy o finansach publicznych.

- *W latach 2010 - 2013 w kwartalnych sprawozdaniach Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji oraz Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, zaniechano wykazania lub też wykazywano w niewłaściwej wysokości zobowiązania z tytułu kredytów krótkoterminowych zaciągniętych w rachunku budżetu Gminy Gaszowice na pokrycie występującego w ciągu roku deficytu budżetowego pomimo, iż z ewidencji księgowej organu na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września 2010 r., 2011 r., 2012 r. i 2013 r. wynikało saldo Ma konta 133 „Rachunek budżetu”. Powyższym naruszono § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247), § 3 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia oraz § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3, § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103) oraz § 10 pkt 6 lit. a Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zawartej w załączniku nr 39 do ww. rozporządzenia.*

Zgodnie z przytoczonymi przepisami, sprawozdanie jednostkowe Rb-Z sporządza się na podstawie ksiąg rachunkowych lub ewidencji księgowej danej jednostki oraz innych dokumentów dotyczących tej jednostki.

W części A w zestawieniu Zobowiązania według tytułów dłużnych sprawozdania Rb-Z wykazuje się w wierszu E2.1. krótkoterminowe - wartość krótkoterminowych zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek, tj. o pierwotnym terminie spłaty nie dłuższym niż rok lub podlegające spłacie na żądanie. Kwoty wykazane w sprawozdaniach powinny być zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

Natomiast w sprawozdaniu o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, dane po stronie wykonania dotyczące przychodów z tytułu kredytów, pożyczek oraz wyemitowanych obligacji – zawierają łączne kwoty zobowiązań dla poszczególnych tytułów i powinny być zgodne z danymi wynikającymi z urzędzeń księgowych za dany okres sprawozdawczy.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice w sprawozdaniach zbiorczych dokonano kompensaty ww. zobowiązań z dodatkimi stanami na rachunkach bankowych jednostek organizacyjnych Gminy Gaszowice wykazywanymi w jednostkowych sprawozdaniach Rb-N.

Dane konieczne do sporządzenia ww. sprawozdań przygotowali pracownicy Referatu Budżetu i Finansów. Koordynowanie i nadzorowanie pracy służb finansowo – księgowych Urzędu Gminy Gaszowice należało do zakresu obowiązków p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Powyższe sprawozdania podpisali: p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice i p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 14

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Gaszowice w zakresie prawidłowego sporządzania sprawozdań: Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji i Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego, stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 i § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. Nr 43, poz. 247 z późn. zm.) i § 3 pkt 6 Instrukcji sporządzania sprawozdań stanowiącej załącznik nr 9 do ww. rozporządzenia oraz § 6 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 i § 9 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119) i § 13 pkt 5 lit. a Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zawartej w załączniku nr 39 do ww. rozporządzenia, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- W dniu 1 lutego 2013 r. oraz 31 grudnia 2013 r. Gmina Gaszowice zawarła umowy z Bankiem Spółdzielczym w Jastrzębiu Zdroju o nr: 515025/15/R/2013 r. z dnia 1 lutego 2013 r. oraz 515025/184/R/2014 z dnia 31 grudnia 2013 r. o kredyt odnawialny w rachunku bieżącym odpowiednio na okres: od dnia zawarcia umowy do 31 grudnia 2013 r. i od 2 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. Zgodnie z treścią § 8 ust. 1 ww. umów w przypadku niespłacenia, w terminie określonym w umowie raty kredytu, odsetek lub innych należności Banku, Bank pobiera je z rachunków bankowych Kredytobiorcy, zgodnie z załączonymi do umowy pełnomocnictwami.*

Zgodnie z art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm., a następnie Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.) w celu zabezpieczenia kredytu lub pożyczki nie można udzielać pełnomocnictwa do dysponowania rachunkiem bankowym jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, złożonymi przez p. Andrzeja Kowalczyka – Wójta Gminy Gaszowice w § 8 umów kredytowych była mowa o załączniku do umów o kredyt

odnawialny w rachunku bieżącym o nazwie „Oświadczenie o dobrowolnym poddaniu się egzekucji” złożone na podstawie art. 97 ust. 1 i 2 Prawa bankowego.

Oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 97 ustawy Prawo bankowe, stanowiło m.in. prawne zabezpieczenie spłaty udzielonego kredytu a także innych należności związanych z kredytem zgodnie z § 7 b ww. umów.

Umowę Nr 515025/15/R/2013 r. z dnia 1 lutego 2013 r. oraz Nr 515025/184/R/2014 z dnia 31 grudnia 2013 r. o kredyt odnawialny w rachunku bieżącym w imieniu Gminy Gaszowice podpisał p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice, przy kontrasygnacie p. Ewy Grabowskiej – Skarbnika Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 15

Ustanowić prawne zabezpieczenia spłat kredytów, odsetek oraz innych należności związanych z zaciągnięciem kredytów, stosownie do art. 264 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2012 - 2014 nieprawidłowo przeprowadzono czynności sprawdzające w zakresie deklaracji pięciu jednostek oświatowych będących podatnikami podatku od nieruchomości. Obowiązek dokonania czynności sprawdzających wynikał z art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.). Zgodnie z tym przepisem organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu m.in. ustalenie stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedłożonymi dokumentami. Zgodnie z art. 274 a § 2 ww. ustawy w razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji organ podatkowy może wezwać do udzielenia, w wyznaczonym terminie, niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w niej zawartych. W latach 2012 - 2013 ww. podatnicy w deklaracjach na podatek od nieruchomości wykazywali mniejsze powierzchnie gruntów i budynków niż wynikające z decyzji o ustaleniu trwałego zarządu na nieruchomościach pozostających we władaniu jednostek oświatowych. Organ podatkowy nie podjął działań w celu wyjaśnienia tych różnic. W trakcie kontroli, jednostki oświatowe przedłożyły skorygowane deklaracje. Dokonywanie weryfikacji deklaracji na podatek od nieruchomości oraz prowadzenie spraw związanych z wymiarem podatku należało do obowiązków pracownika Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował kierownik tego referatu.*

Wniosek nr 16

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających deklaracje podatkowe, stosownie do art. 272 pkt 3, art. 274 a § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

- *Nieprawidłowo sporządzono sprawozdanie jednostkowe Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 r. oraz Rb-PDP roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy za okres sprawozdawczy*

2013 r. poprzez zawyżenie skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości.

Powyższe było niezgodne z § 3 ust. 1 pkt 10 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103). Zgodnie z przytoczonym przepisem sprawozdanie jednostkowe z wykonania planu dochodów budżetowych z tytułu podatków, opłat oraz niepodatkowych należności budżetowych, pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego – sporządza się na podstawie danych księgowości podatkowej, w sposób następujący: w kolumnie "Skutki udzielonych ulg i zwolnień ..." wykazuje się (bez ulg i zwolnień ustawowych) skutki finansowe wynikające ze zwolnień i ulg w podatkach i opłatach wprowadzonych przepisami uchwał rad gmin wydanymi na podstawie ustawowych upoważnień.

Zgodnie z § 7 ust.3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego” stanowiącej załącznik nr 39 do ww. rozporządzenia w sprawozdaniach z wykonania dochodów podatkowych kwoty dotyczące skutków udzielonych ulg, zwolnień obliczonych za okres sprawozdawczy – wykazane w odpowiednich kolumnach sprawozdania, powinny być zgodne z odpowiadającymi tym kwotom skutkami, wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów samorządowych jednostek budżetowych i jednostek samorządu terytorialnego, odpowiednio do przepisów rozporządzenia.

W powyższych sprawozdaniach wykazano kwotę skutków udzielonych ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości w wysokości 436.124,00 zł. W przedłożonym kontrolującym rozliczeniu w zakresie ulg, zwolnień wynikających z podjętej uchwały Rady Gminy Gaszowice nr OG-BR.0007.10.64.12 z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie stawek podatku od nieruchomości w Gminie Gaszowice na rok 2013, zwolnień w tym podatku oraz zarządzenia jego poboru przez inkasentów, wyznaczenia inkasentów i określenia wynagrodzenia za inkaso, wyliczonych wg deklaracji złożonych przez podatników, wykazano skutki za 2013 r. w kwocie 266.333,00 zł, w tym skutki zwolnionych gruntów- 221.228,20 zł, zwolnionych budynków - 45.104,80 zł.

Kontrolującym wyjaśniono, że w przedłożonym ww. rozliczeniu ulg i zwolnień nie wykazano gruntów i budynków lub ich części zajętych na potrzeby działalności w zakresie oświaty oraz budowli zajętych na potrzeby gospodarki komunalnej.

Sprawozdania Rb-PDP i Rb-27S za 2013 r. sporządził pracownik Referatu Budżetu i Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawował kierownik tego referatu.

Sprawozdanie Rb-27S za 2013 r. podpisali p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice i p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice, a sprawozdanie PDP za 2013 r. podpisali p. Ewa Grabowska – Skarbnik Gminy Gaszowice i p. Sabina Mańczyk - Zastępca Wójta Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 17

Dokonać korekty sprawozdania jednostkowego Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok w zakresie udzielonych przez gminę ulg i zwolnień oraz sprawozdania Rb-PDP z wykonania dochodów podatkowych gminy za okres sprawozdawczy 2013 r., mając na uwadze § 3 ust. 1 pkt 10 i § 7 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia

3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103), a następnie dokonać korekty sprawozdania zbiorczego Rb-27S za rok 2013 i przekazać skorygowane sprawozdania Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, zgodnie z § 17 ust. 1 załącznika Nr 39 do ww. rozporządzenia.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Budżetu i Finansów w zakresie sporządzania sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-PDP roczne sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy, stosownie do § 3 ust. 1 pkt 10 i § 8 ust. 3 Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego, stanowiącej załącznik Nr 39 do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 119), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

W zakresie zamówień publicznych

– *W przetargach przeprowadzonych w 2011 r. na realizację następujących zadań :*

- „Przebudowa drogi gminnej - ul. Górniczej w Czernicy, km 0+140 – 0-230”,
- „Odbudowa przepustu w rejonie ul. Pogwizdowskiej w Gaszowicach”,
- „Budowa przedszkola w Szczerbicach - etap I”

zarządzeniem nr W.0050.62.2011 Wójta Gminy Gaszowice 23 maja 2011 r. powołano trzyosobowe komisje przetargowe zarządzeniami Wójta Gminy Gaszowice nr W.0050.62.2011 z dnia 23 maja 2011 r., nr W.0050.138.2011 z dnia 3 października 2011 r., nr W.0050.54.2011 z dnia 18 maja 2011 r. W ww. zarządzeniach ustalono, że komisja przetargowa wybierze przewodniczącego, który określi obowiązki pozostałych członków komisji. Działaniem powyższym naruszono art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 z późn. zm.). Zgodnie z powyższym przepisem kierownik zamawiającego jest obowiązany określić organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac. Określenie zakresu czynności dokonywanych przez komisję przetargową jest zastrzeżone dla kierownika zamawiającego. Indywidualizacja odpowiedzialności polega na przypisaniu konkretnych czynności poszczególnym członkom komisji przetargowej.

Wniosek nr 19

Powołując komisje przetargowe dla przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego określać organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac stosownie do art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 907 z późn. zm.).

– *W toku rozliczenia zamówienia na budowę w 2011 r. Przedszkola w Szczerbicach – etap I dokonano zapłaty za wykonane roboty niezgodnie z postanowieniami umowy o*

zamówienie. W umowie nr CRU 032.GPI.118.11 z dnia 1 lipca 2011 r. ustalono wynagrodzenie jako kosztorysowe na kwotę 599.459,10 zł. Zamawiający zapłacił również za roboty nie ujęte w przedmiarze o wartości 44.335,61 zł pomimo, iż roboty nie zostały rozliczone na podstawie kosztorysów powykonawczych przygotowanych przez wykonawcę, zatwierdzonych przez Inspektora nadzoru i zamawiającego, co wynikało z treści umowy o zamówienie publiczne. Zamawiający zapłacił również za roboty polegające na demontażu placu zabaw oraz karczowaniu drzew o wartości 1.795,37 zł które nie zostały ujęte ani w przedmiarach robót, ani w dokumentacji projektowej. Wykonanie powyższych robót dodatkowych nastąpiło bez sporządzenia protokołu konieczności przez Inspektora Nadzoru i zatwierdzonego przez zamawiającego. Powyższy obowiązek udokumentowania wykonania tych robót wynikał z postanowień § 5 ust. 3 lit.b oraz ust. 5 zawartej umowy. Zgodnie z przywołanymi postanowieniami umownymi, gdy wystąpią roboty innego rodzaju niż w przedmiarach robót, a konieczne do wykonania przedmiotu umowy, roboty rozliczane będą na podstawie kosztorysów powykonawczych przygotowanych przez wykonawcę, a zatwierdzonych przez Inspektora Nadzoru i Zamawiającego, a także roboty dodatkowe /innego rodzaju niż określone w przedmiarach robót/ konieczne do wykonania przedmiotu umowy mogą być wykonywane jedynie na podstawie protokołu konieczności potwierdzonego przez Inspektora Nadzoru i zatwierdzonego przez Zamawiającego a na ich wykonanie winna być sporządzona odrębna umowa.

Powyższym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.), zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Odpowiedzialność za powyższą nieprawidłowość ponosi p.o. Kierownika Referatu Gospodarki Publicznej, Inwestycji i Zamówień Publicznych któremu powierzono zgodnie z zakresem czynności prowadzenie całości spraw związanych z planowaniem, organizacją i realizacją inwestycji gminnych. Bezpośredni nadzór w tym zakresie sprawował p. Andrzej Kowalczyk – Wójt Gminy Gaszowice.

Wniosek nr 20

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Gospodarki Publicznej, Inwestycji i Zamówień Publicznych w zakresie egzekwowania od wykonawców robót budowlanych dokumentacji przewidzianej umowami o zamówienie, stanowiącej formalną podstawę do dokonywania zapłaty za wykonane roboty, stosownie do art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust.1 pkt 3 ww. ustawy.

W zakresie gospodarowania mieniem:

- Do dnia zakończenia kontroli zaniechano podjęcia skutecznych czynności, mających na celu ustalenie należności od właściciela kontenerów na odzież używaną, za korzystanie z nieruchomości stanowiących własność Gminy, na których ww. kontenery zostały postawione. W trakcie przeprowadzania kontroli ustalono, że na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Gaszowice znajdowały się dwa kontenery na odzież używaną. Na dzień przeprowadzenia kontroli kontenery były usytuowane: na działce nr 1708/69 położonej w Gaszowicach przy ul. Rydułtowskiej 5 i działce nr 3257/221 położonej w Czernicy przy ul. Wolności 39.

Z wyjaśnień udzielonych w powyższym zakresie przez p. Andrzeja Kowalczyka - Wójta Gminy Gaszowice, wynika, że kontenery zostały ustawione na nieruchomościach stanowiących własność Gminy Gaszowice pozostających w trwałym zarządzie Przedszkola w Gaszowicach i Szkoły Podstawowej w Czernicy.

Powyższym zaniechaniem naruszono art. 42 ust. 5 ustawy 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn.zm. i Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), zgodnie z którym jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny oraz terminowego podejmowania w stosunku do zobowiązanych czynności zmierzających do wykonania zobowiązania. Ponadto, powyższym naruszono również art. 12 i art. 25 ust. 1 i ust. w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.). Stosownie do ww. art. 12 organy działające za jednostkę samorządu terytorialnego, są zobowiązane do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki. Zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt, burmistrz albo prezydent miasta, gospodarowanie zasobem polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1, a stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 5 do czynności tych należą czynności związane z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzenie windykacji tych należności.

Zadania związane z gospodarowaniem nieruchomościami gminnymi należały do pracowników Referatu Ochrony Środowiska i Rozwoju Gminy. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 21

Podjąć działania mające na celu wyeliminowanie stanu bezumownego korzystania z nieruchomości gminnych przez właściciela kontenerów na odzież używaną oraz ustalenie należności za korzystanie z tych nieruchomości, stosownie do art. 12 i art. 25 ust. 1 i ust. w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518) oraz art. 42 ust. 5 ustawy 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1240 z późn.zm. i Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 2009 r. finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.).

- Zaniechano opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 z późn. zm.). Zgodnie z art.25 ust.1 i 2 w/w ustawy gospodarowanie gminnym zasobem nieruchomości należy do obowiązków Wójta Gminy.

Pracownikom Urzędu Gminy w Gaszowicach nie powierzono zadań związanych z przygotowaniem planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości.

Wniosek nr 22

Podjąć czynności zmierzające do opracowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. poz. 518).

Wniosek nr 23

Powierzyć pracownikom Urzędu Gminy w Gaszowicach zadania w zakresie przygotowania planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, o którym mowa w art. 23 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2014 r. 4 poz. 518), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz.885 z późn. zm.).

W zakresie ustaleń organizacyjnych:

- *Zaniechano opracowania pisemnej instrukcji postępowania o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Zgodnie z art. 15a ust. 2 w związku z art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. 2010 r. Nr 46 poz. 276 z późn. zm.), jednostki współpracujące, tj. m.in. organy samorządu terytorialnego, są obowiązane do opracowania instrukcji postępowania w zakresie zapobiegania przestępstwom prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu. Pracownikom Urzędu Gminy Gaszowice nie powierzono obowiązków związanych z przygotowaniem ww. instrukcji.*

Wniosek nr 24

Podjąć działania w zakresie opracowania i wprowadzenia do stosowania pisemnej instrukcji postępowania o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu stosownie do art. 15a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2014 r. poz. 455), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 113 z późn. zm.), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, w **terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartego w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń w **zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4** ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, w **terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

P R E Z E S
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach

Danił Kolotziński